

Reactie NautaDutilh Consultatievoorstel Modernisering personenvennootschappen v2.

Februari 2023

---

1. Inleiding

Geachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius, mevrouw Kaag,

Met veel genoegen en interesse hebben wij kennisgenomen van het tweede voorontwerp van het Wetsvoorstel modernisering personenvennootschappen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid dat ter consultatie is voorgelegd ("consultatievoorstel"). Het proces tot modernisering van het personenvennootschapsrecht is er een van de lange adem. Ondanks dat wij begrip hebben voor de complexiteit van het wetgevingskader en -traject zouden we het ministerie toch van harte willen aanmoedigen tot het spoedig invoeren van nieuwe regelgeving voor personenvennootschappen.

Dat gezegd hebbende, maken wij graag van de gelegenheid gebruik om enkele suggesties te doen en opmerkingen te maken in het kader van deze consultatie. Deze reactie mag worden gepubliceerd.

Uiteraard zijn wij graag bereid om onze reactie nader toe te lichten. Onze contactgegevens zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

Amsterdam/Rotterdam, 6 februari 2023.

Sophie van Lanschot
Maarten Buma

2. Aandachtspunten en aanbevelingen

2.1 Rechtspersoonlijkheid

Het feitelijk criterium dat in het consultatievoorstel gekozen is voor het ontstaan van rechtspersoonlijkheid is onvoldoende duidelijk en levert rechtsonzekerheid op. Een helder algemeen aanknopingspunt zoals inschrijving in het handelsregister verdient aanbeveling. Bovendien zal de rechtspersoonlijkheid, die automatisch verbonden is aan de openbare personenvennootschap en de commanditaire vennootschap ("c.v."), in de praktijk niet altijd gewenst zijn. Denk daarbij ook aan mogelijke fiscale gevolgen. Een optie om te kiezen voor rechtspersoonlijkheid zou hieraan tegemoet kunnen komen.

2.2 Hoofdelijke aansprakelijkheid stille personenvennootschap

De aansprakelijkheid voor gelijke delen van maten van een maatschap verdwijnt en wordt een hoofdelijke aansprakelijkheid. Dit vereenvoudigde aansprakelijkheidsregime wordt duidelijk toegelicht op pagina 8 van de memorie van toelichting bij het consultatievoorstel (hierna: "MvT"). Hoofdelijke aansprakelijkheid is geregeld in artikel 814, welke bepaling enkel voor de openbare personenvennootschap geldt. Uit het consultatievoorstel zelf is niet af te leiden dat het regime van hoofdelijke aansprakelijkheid ook geldt voor vennoten van een stille personenvennootschap.

2.3 Gebruik van afkortingen

De praktijk zou baat hebben bij voorgeschreven afkortingen, zeker aangezien de benamingen vrij lang zijn. Het zou net als bij de B.V. en N.V. kunnen worden opgenomen in de wet.

2.4 Gevolgen van omzetting van een stille personenvennootschap in een openbare personenvennootschap door inschrijving in het handelsregister

Artikel 810 lid 2 bepaalt dat als een stille personenvennootschap openbaar wordt door inschrijving in het handelsregister het vermogen vanuit de bij de stille personenvennootschap behorende gemeenschap **op het moment van inschrijving** onder algemene titel overgaat naar de openbare personenvennootschap. Dit voorstel levert de nodige vragen op.

In de MvT (p. 68) wordt opgemerkt dat inschrijving in het handelsregister geen vereiste is voor het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid. Zodra wordt voldaan aan de definitie van 'openbare personenvennootschap' volgt uit de artikelen 800 lid 2 en artikel 810 lid 1 dat de openbare personenvennootschap rechtspersoonlijkheid heeft.

Artikel 18 van de Handelsregisterwet verplicht stille personenvennootschappen die een onderneming drijven in Nederland tot inschrijving in het handelsregister. Door de inschrijving in het handelsregister voldoet de stille personenvennootschap onzes inziens aan tenminste één van de wezenskenmerken van een openbare personenvennootschap, "voor derden duidelijk kenbare wijze". Deelname van deze personenvennootschap onder een gevoerde naam aan het rechtsverkeer betekent dat sprake zal zijn van een openbare personenvennootschap met de hiervoor omschreven overgang onder algemene titel per het moment van inschrijving. Wat als voldoening aan het andere wezenskenmerk van een openbare personenvennootschap pas van toepassing wordt na de inschrijving in het handelsregister? Overgang onder algemene titel van het vermogen van de stille personenvennootschap naar de openbare personenvennootschap met terugwerkende kracht zal naar wij aannemen niet beoogd zijn.

2.5 Gevolgen niet-inschrijving c.v. in het handelsregister

Een c.v. dient op basis van de definitie van artikel 800 lid 4 van het consultatievoorstel in het handelsregister te zijn ingeschreven. Dat zou kunnen betekenen dat een beoogd c.v. zolang deze niet in het handelsregister is ingeschreven kwalificeert als openbare personenvennootschap of stille personenvennootschap en daarmee risico op aansprakelijkheid van de commanditaire vennoten ontstaat. Op dit punt behoeft het consultatievoorstel verduidelijking.

In de MvT (p.35-36) wordt vermeld dat bij niet-inschrijving van de c.v. derden ervan uit kunnen gaan dat alle vennoten zonder beperking kunnen worden aangesproken. Daarom is een c.v. zonder inschrijving niet mogelijk; zonder inschrijving is elke vennoot volledig aansprakelijk en kan er ook geen commanditaire vennoot zijn. Betekent niet-inschrijving dat de c.v. niet bestaat? Of dat deze een openbare personenvennootschap is? Of zijn er andere tijdelijke gevolgen; een soort c.v. i.o.?

2.6 Inschrijving commanditaire vennoten

Nieuw lijkt te zijn dat – aldus de MvT (p. 35) – commanditaire vennoten die ten minste een bepaald belang hebben – moeten worden ingeschreven in het handelsregister. Dit zou volgens de MvT in het overgangsrecht worden bepaald. Een dergelijke regeling ontbreekt echter in het overgangsrecht. De keuze voor inschrijving van bepaalde commanditaire vennoten is niet gemotiveerd. Daarnaast zien wij het belang van inschrijving ook niet.

2.7 Verbondenheid van de vennoten en de personenvennootschap jegens derden; toetreding en uittreding

Volgens de MvT bij artikel 814 (p. 83-84) geldt voor de in het handelsregister ingeschreven openbare personenvennootschappen (i) een subsidiaire aansprakelijkheid voor zover de personenvennootschap niet nakomt, (ii) een bijzondere regel voor aansprakelijkheid bij opdrachten, (iii) een beperking op aansprakelijkheid voor toetredende vennoten en (iv) bij uittreding een bijzondere verjaringstermijn voor vennoten van hoogstens vijf jaar. Bij een openbare personenvennootschap die niet in het handelsregister is ingeschreven, geldt – aldus de MvT - dat vennoten steeds volledig, zonder beperking, hoofdelijk voor de verbintenissen van de openbare personenvennootschap zijn verbonden. Die laatste conclusie strookt niet met lid 6 van artikel 814. Die bepaling regelt weliswaar de hoofdregel dat de vennoten van de openbare personenvennootschap die niet is ingeschreven in het handelsregister zonder beperking naast de openbare personenvennootschap hoofdelijk verbonden zijn voor verbintenissen van de openbare personenvennootschap, maar voegt daaraan toe: "tenzij de derde wist van een beperking in de bevoegdheid om de personenvennootschap te vertegenwoordigen". Die toevoeging lijkt ook terug te slaan op het uitgangspunt dat voor de niet ingeschreven openbare personenvennootschap de voorgaande leden van artikel 814 niet van toepassing zijn. Betekent dat, dat indien een derde van een niet in het handelsregister ingeschreven openbare personenvennootschap van bevoegdheidsbeperkingen wist, voor die betreffende niet ingeschreven openbare personenvennootschap jegens die derde moet worden beschouwd als een personenvennootschap waarvoor de leden 1 tot en met 5 van artikel 814 wel geldt? Het feit dat in de MvT wordt opgemerkt (zie hiervoor p.83-84, alsook p.85) dat de in de aanhef van deze paragraaf genoemde uitgangspunten alleen gelden voor in het handelsregister ingeschreven personenvennootschappen is bovendien niet eenduidig uit de tekst van artikel 814 af te leiden en behoeft ons inziens eveneens verduidelijking.

Voor de stille personenvennootschap en de niet ingeschreven openbare personenvennootschap waarvoor de uitzondering van lid 6 van artikel 814 niet geldt is een duidelijke regeling over de genoemde onderwerpen gewenst.

2.8 Overgang van goederen onder algemene titel

Volgens de MvT bij de invoeringswet (p. 11) gaan enkel goederen die op naam van de personenvennootschap zijn verkregen onder algemene titel over op de nieuwe personenvennootschap. "Kort samengevat: het moet gaan om goederen die op naam van de VOF, maatschap of CV zijn geleverd. Anders gezegd: een goed dat weliswaar ten behoeve van de vennootschap onder firma, CV of maatschap, maar op naam van een vennoot is verkregen, zal niet naar het vermogen van de personenvennootschap overgaan. Immers, het goed zit in dat geval in het privévermogen van de vennoot." In de praktijk is lang niet altijd sprake van een dergelijke eenduidige tenaamstelling. Bovendien komt het regelmatig voor dat een vennootschapsovereenkomst bepaalt dat goederen ten behoeve van de personenvennootschap op naam worden verkregen van een bepaalde aangeduide vennoot; dit ter voorkoming van de extra kosten en tijd die hiermee gemoeid is met de vereiste leveringshandelingen bij elke toe- of uittreding van vennoten. Hoe om te gaan met verkrijgingen door vennoten "namens" een personenvennootschap terwijl de tenaamstelling – zoals bijvoorbeeld bij het kadaster¹ – niet heeft plaatsgevonden op naam van de personenvennootschap? Zonder verdere duiding en gegeven het

¹ Het kadaster registreert onroerende zaken niet op naam van een personenvennootschap maar pleegt een aantekening bij de rechthebbende te plaatsen dat deze handelde ten behoeve van een personenvennootschap.

feit dat vennootschapsovereenkomsten regelmatig een van de vennoten heeft aangewezen als "vehikel" voor de tenaamstelling van goederen, leidt dit tot potentiële lastenverzwaring voor de praktijk waar de vennoten de goederen juist juridisch hadden willen inbrengen, maar dit alleen niet eerder (eenduidig) hadden gedaan of doordat het kadaster de beoogde tenaamstelling niet heeft doorgevoerd. Doordat deze niet onder algemene titel mee overgaan, moeten ieder van deze goederen alsnog worden geleverd aan de nieuwe personenvennootschap.

2.9 Vruchtgebruik en pandrecht bij stille personenvennootschappen

Voor de stille personenvennootschap ontbreekt in het consultatievoorstel vooralsnog een regeling in verband met het vestigen van vruchtgebruik en pandrecht en geldt het algemene vermogensrecht. In de praktijk bestaat ook voor de stille personenvennootschap behoefte aan een uitdrukkelijke regeling.

---

3. Contactgegevens

Maarten (O.M.) Buma

Kandidaat notaris | Partner

T: + 31 (0)20 71 71 197

M: + 31 (0)6 20 21 06 44

E: Maarten.Buma@nautadutilh.com

Sophie (S.M.C.) van Lanschot

Kandidaat-notaris | Partner

T: +31 (0)10 22 40 119

M: +31 (0)6 20 21 05 28

E: Sophie.vanLanschot@nautadutilh.com